

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 0 005133 22 УВП
Бањалука, 21.02.2024. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић, председника вијећа, Татјане Ступар и Страхине Ћурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби Е.-К. д.о.о. Д. (у даљем тексту: тужилац), заступан по Б.др П., адвокату из Б., против рјешења број ... од 22.4.2021. године, тужене Комисије... (у даљем тексту: тужена), заступане по председнику В.В., у предмету утврђивања неовлашћене потрошње електричне енергије, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 005133 21 У од 28.02.2022. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 21.02.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Захтјев тужиоца за накнаду трошкова поступка се одбија као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом ставом 1 изреке одбијена је тужба поднесена против уводно означеног оспореног акта којим је одбијен захтјев тужиоца број ... од 10.12.2020. године, којим се оспорава рачун за неовлашћену потрошњу електричне енергије број НФ...од 16.10.2020. године у износу од 16.081,77 КМ, па је тужилац обавезан да плати наведени износ Мјешовитом холдингу „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука. Ставом 2 изреке одбијен је захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

Одбијање тужбе образложено је позивом на одредбе члана 1, 14 став 1, 15, 42 став 1, 44 став 1 и 89 став 1 тачка а) Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом („Сл. гласник Републике Српске“ број 90/12, 81/19 и 63/21- у даљем тексту Општи услови), те одредбу члана 84 став 2 тачка 1 Закона о електричној енергији („Сл. гласник Републике Српске“ број 68/20), уз став да се у конкретном случају ради о неовлашћеној потрошњи електричне енергије из разлога што тужилац прије прикључења спорног бројила на дистрибутивну мрежу није прибавио електроенергетску сагласност нити је са дистрибутером закључио уговор о прикључењу, што исти и не спори. Наводи да тужилац истрајава у тврдњи да је до коришћења спорног бројила дошло на начин да је ангажовао треће лице са којим је закључио уговор за обављање послова набавке, инсталације и прикључења предметног бројила на мрежу, те је сматрао да није потребно предузимати било какву радњу према дистрибутеру па да самим тим не постоји његова кривица за пропусте трећег лица, који наводи су неосновани и ирелевантни за одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што је, имајући у виду одредбе чланова 15, 42 и 44 став 1 Општих услова, крајњи купац дужан да води рачуна о томе да може користити електричну енергију само по прибављању електроенергетске сагласности и уговора о

прикључењу. Оцијенио је неоснованим наводе тужбе да би се обрачун требао извршити по важећој цијени електричне енергије, а не примјеном одредби чланова 85 и 86 наведеног закона, односно чланова 89, 91 и 92 Општих услова, без обзира што тужилац спорно бројило није прикључио на мрежу, јер да је приликом читавања приказана реална, односно стварна потрошња која је износила 16167 kWh. То из разлога што је неспорно утврђено да се ради о неовлашћеној потрошњи електричне енергије, због чега се за обрачун исте има примијенити одредба члана 44 став 2 Општих услова, а што је тужени правилно утврдио и правилно извршио обрачун у износу од 16.081,77 KM. При томе је обрачунску снагу, количину и цијену правилно утврдио примјеном одредаба члана 91 и 92 Општих услова. Суд је правилним оцијенио и утврђење једногодишњег рока за обрачун неовлашћене потрошње од 14.10.2019. до 14.10.2020. године, сходно одредби члана 90 став 3 Општих услова, будући да није утврђено када су на мјерном мјесту почињене неовлашћене радње, па се сматра да је неовлашћена потрошња трајала од дана посљедњег прегледа дијела прикључка, односно мјерног мјеста на којем су извршене неовлашћене радње, који је извршен дана 14.10.2019. године. Тужбене наводе да је тужени направио пропуст који се тиче правила вођења поступка у смислу да у конкретном случају нису били испуњени услови за одлучивање без отварања расправе, суд је оцијенио неоснованим налазећи да је поступак проведен у складу са одредбом члана 71 тачка а) Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби („Сл. гласник Републике Српске“ број „70/10 и 7/19“) и одредбом члана 129 став 1 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник Републике Српске“, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП). Ово јер је тужилац упознат са документацијом, омогућено му је подношење приговора, по којем је поступљено и достављен му одговор дистрибутера од 9.11.2020. године, као и закључак тужене о рјешавању спора у скраћеном поступку са нацртом рјешења, чиме му је омогућено да учествује у поступку.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост из разлога прописаних одредбом члана 35 став 2 Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), односно због повреде закона, другог прописа и општег акта, као и због повреда прописа у поступку који су могли бити од утицаја на рјешење предметне управне ствари. Прије свега, наводи да је предметно бројило за које нису испостављани рачуни постављено од стране овлашћеног лица, да је исто евидентирало цјелокупну потрошњу електричне енергије, па се не ради неовлашћеној потрошњи. Додаје да је тужена издала обрачун утрошене електричне енергије којим је стварно утрошену количину електричне енергије увећала ко зна колико пута и обавезала га да изврши плаћање, па будући да се зна стварно извршена потрошња, то сматра да се ради о незаконитом поступању тужене. Наводи да се образложење пресуде у претежном дијелу састоји од описивања навода странака и цитирања релевантних одредаба закона и других интерних аката, а исто не садржи образложење за одлуку из изреке, због чега у захтјеву понавља наводе изнесене у тужби. Наиме, истиче да, иако суд наводи да му је било омогућено да учествује у поступку, те иако се позива на одредбу члана 129 ЗОУП, јасно је да када се иста примјени на конкретан случај нису испуњени услови за њену примјену. То јер се у свом захтјеву позвао на чињенице и околности које туженој нису познате нити су јој у моменту одлучивања били доступни сви докази, због чега сматра да је било неопходно провести расправу. Поред тога, добио би прилику да евентуално оспори доказе на којим је тужени засновао своју одлуку. Произлази да га је тужена онемогућила да учествује у поступку на начин који је неопходан за остваривање свих процесних права. Додаје да се ни суд а ни тужена нису освртали на његове наводе изнесене у захтјеву за рјешавање спора у којем је описао на који начин је дошло до истог. Не спори да је

користио бројило број 294095 које се налазило у мјерно разводном ормару, али је до коришћења истог дошло на начин што је закључио уговор којим је ангажовао треће лице за обављање послова набавке, инсталације и прикључења на мрежу предметног бројила. То правно лице га је обавијестило да посједује овлашћење за инсталацију бројила и прикључења истог на дистрибутивну мрежу, што је био разлог за закључење сарадње. Сходно томе, није сматрао да је дужан да врши било коју радњу према противној страни вјерујући да ће ангажовано правно лице учинити све што је потребно како би бројило било на адекватан начин оспособљено и прикључено на мрежу. Цитира одредбу члана 49 став 1 Закона о електричној енергији, члана 11 и члана 12 став 1 Закона о енергетици, па наводи да је потпуно паушалан и супротан наведеним одредбама навод тужене да једино овлашћени дистрибутер може да предузима радње на електродистрибутивној мрежи, прикључку и мјерном мјесту. Ово јер је из истих јасно да описану дјелатност може вршити правно лице или предузетник који посједује дозволу (лиценцу) за обављање те дјелатности на подручју Републике Српске, односно на територији БиХ, а не само противна страна, како то тужена погрешно наводи у оспореном акту, а потврђује суд, при чему нису цитирали ни једну одредбу којом би поткријепили тај став. У погледу начина обрачуна накнаде истиче да је суд само потврдио наводе из образложења оспореног акта, не осврћући се на његове наводе изнесене у тужби којим је потпуно основано истакао да је спорно бројило приказало стварну потрошњу због чега није било мјеста примјени обрачуна на начин како је то учинила тужена, који обрачун за њега представља вид казне која није прописана Законом о електричној енергији. Такође, да је суд имао могућност да не примјени одредбе Општих услова које излазе из оквира постављених одредбама Закона о електричној енергији. Не спори да је дошло до одређеног пропуста на који није могао утицати, а осим тога исти је резултат несавјесног рада трећег лица. Додаје да није постојала било каква намјера nanoшења штете противној страни, те да на подручју Града Бањалука има укупно 44 бројила од којих ни једно није поставио самоиницијативно, већ су лиценцирани извођачи извршили поставку свих бројила и иста пријавили, а усљед збирног рачуна за потрошњу електричне енергије, који садржи потрошњу на свим бројилима, није могао установити да једно бројило није у систему обрачуна. Сви ти подаци су познати туженој из разлога што има уједначену потрошњу на сва 44 бројила, усљед чега потрошња на спорном бројилу одговара потрошњи на осталим, у његовом власништву. Предлаже да се захтјев уважи и побједана пресуда укине или преиначи, а тужена обавезе да му надокнади трошкове управног спора.

Тужена у одговору на захтјев наводи да је област енергетике уређена посебним законским и подзаконским прописима донесеним на основу закона, а да су наводи тужиоца раније изнесени и размотрени у управном поступку, те исти у цијелости неосновани, ирелевантни и паушални. У оспореном акту јасно је образложена оцјена доказа и утврђено релевантно чињенично стање на основу којег је несумњиво утврђено да је у овом случају постојала неовлашћена потрошња електричне енергије у виду прикључења на електродистрибутивну мрежу инсталација и уређаја подносиоца захтјева у улици Мајке Кнежопољке ... у Б. без електроенергетске сагласности оператера дистрибутивног система и без закљученог уговора о прикључењу у смислу одредби члана 84 став 1 и став 2 тачка 1 Закона о електричној енергији и члана 83 став 1 и став 2 тачка 1 Општих услова из 2022. године, а што одговара одредби члана 89 став 1 тачка а) Општих услова који су били на снази у вријеме одлучивања. Наводи да је оспорени акт донесен у скраћеном поступку на основу одредбе члана 33 став 5 поменутог закона, члана 129 став 1 ЗОУП и члана 62 Правилника о јавном разматрању и поступку рјешавања спорова („Сл. гласник Републике Српске“ број 74/21, у даљем тексту:

Правилник), а у складу са којим је омогућено странкама да се изјасне у писменој форми у виду коментара на нацрт рјешења, те на тврдње и становишта друге стране у поступку. Сматра ирелевантном тврдњу тужиоца да је грађевинске и инсталационе радове, укључујући и постављање бројила, извео овлашћени субјект. Ово из разлога што је за одлучивање у овој управној ствари одлучна чињеница да је прикључење на мрежу извршено неовлашћено. Пломбирање бројила и прикључење мјерног мјеста на мрежу може извршити само овлашћени оператер дистрибутивног система, односно носилац дозволе за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, на основу одредбе члана 9 став 2, члана 15 став 2 тачка 2 и члана 49 став 1 и 2 Закона о електричној енергији, те члана 32 став 2 и 65 став 2 Општих услова. У овом случају овлашћени оператер је Мјешовити холдинг „ЕРС“-МП а.д. Требиње - ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бањалука, будући да има дозволу за обављање наведене електроенергетске дјелатности. Дакле, одлучне чињенице су несумњиво утврђене, те исте нису спорне ни за странке. Сматра неоснованим захтјев тужиоца да се подаци о потрошњи електричне енергије са бројила, које није верификовано и није заштићено дистрибутивним пломбама, користе за обрачун утрошене електричне енергије, јер то није дозвољено на основу одредби члана 26 став 1 Закона о метрологији у Републици Српској („Сл. гласник Републике Српске“ број 33/16) и члана 65 став 2 Општих услова. Како је несумњиво утврђено постојање неовлашћене потрошње електричне енергије то се обрачун исте може сачинити само на основу императивних одредаба Општих услова, односно одредбе члана 86 став 1 Закона о електричној енергији. Наглашава да у ситуацији када се ради о управним стварима у вези са неовлашћеном потрошњом електричне енергије, тада се обрачун врши на основу прописа који је посебно уредио ову област, па је неоснован захтјев тужиоца за другачији обрачун поводом неовлашћене потрошње. Сматра ирелевантним наводе тужиоца истакнуте у правцу бројности мјерних мјеста на којима је регистрован као крајњи купац електричне енергије, као и наводе о његовој одговорности. Ово из разлога што је на основу одредбе члана 86 став 2 наведеног закона крајњи купац или лице чије су инсталације и уређаји прикључени на мрежу без електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу дужан да плати оператеру дистрибутивног система обрачунати износ неовлашћено преузете електричне енергије, независно од кривиче за предузимање неовлашћених радњи на мјерном мјесту и прикључку. При томе је неовлашћена потрошња електричне енергије и кажњива према члану 225 Кривичног законика Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“ број 64/17). Предлаже да се захтјев одбије, као и да се одбије захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

Заинтересовано лице, Мјешовити холдинг „ЕРС“-МП а.д. Требиње - ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бањалука, није доставило одговор на захтјев.

Размотривши захтјев, одговор на захтјев, побијану пресуду по одредбама члана 39 ЗУС, као и цјелокупне списе овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из чињеница утврђених у управном поступку произлази да је тужена на несумњив начин утврдила да се у конкретном случају радило о неовлашћеној потрошњи електричне енергије од стране тужиоца у виду прикључења на електродистрибутивну мрежу инсталација и уређаја у ул. Мајке Кнежипољке ... у Б., без електроенергетске сагласности противне стране, као оператера дистрибутивног система и без закљученог уговора о прикључењу, за шта су дати ваљано образложени разлози у оспореном акту. Суд је прихватио закључак тужене да су без утицаја наводи тужиоца да је спорно бројило

поставило овлашћено лице са којим је закључио уговор за обављање послова набавке, инсталације и прикључења предметног бројила на мрежу, због чега је сматрао да није потребно предузимати било какву радњу према дистрибутеру па да самим тим не постоји његова кривица за пропусте трећег лица. Ово, јер је с обзиром на одредбе чланова 15, 42 и 44 став 1 Општих услова, крајњи купац дужан водити рачуна о томе да електричну енергију може користити само по прибављању електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу. Обрачун нерегистроване електричне енергије је код тужиоца извршен након контроле мјерног мјеста дана 8.10, 12.10. и 14.10.2020. године када је утврђено да бројило број 294095, које се налазило у самостојећем мјерно разводном ормару, није пломбирано одговарајућом пломбом, због чега је искључено и постављена плomba број 540248. Такође, утврђено је да исто напаја инсталације тужиоца за ТВ сигнал и интернет, те да су жигови баждарења на истом затечени и нису оштећени. Код тако утврђених и записнички констатованих чињеница, извршен је обрачун нерегистроване електричне енергије на начин како је објашњено у обрачуну број 10223/20 од 16.10.2020. године, који је сачињен у складу са чланом 89 став 1 тачка а) и чланом 91 став 2 тачка а) подтачка 4) Општих услова.

Овај суд налази да је, супротно наводима захтјева, у побијаној пресуди одговорено на све тужбене приговоре те да су дати ваљано образложени разлози за одбијање тужбе, а што је у складу са одредбама члана 89 и 90 Општих услова. Тужилац у захтјеву није изнио приговоре којима би довео у сумњу правила проведеног поступка и утврђене одлучне чињенице, већ понавља наводе изнесене у тужби, због чега је побијана пресуда правилна и законита. Приговор тужиоца у правцу доношења оспореног акта у скраћеном поступку није основан јер је таква могућност прописана одредбом члана 33 став 5 Закона о електричној енергији и одредбом члана 129 став 1 ЗОУП, те члана 62 Правилника, сходно којим је странкама, па стога и тужиоцу, након што је упознат са свим доказима, омогућено да се изјасни у писаној форми о тврдњама противне стране, на нацрт рјешења, као и све друге акте па стога и подношење приговора, те на чињенице и околности од значаја за рјешење предметне управне ствари.

Такође, није основан ни приговор тужиоца истакнут у правцу постављања и прикључења спорног бројила од стране овлашћеног лица јер је у конкретном случају одлучна чињеница да је прикључење спорног бројила на мрежу извршено неовлашћено с обзиром да пломбирање бројила и његово прикључење на мрежу може извршити само носилац дозволе за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, сходно одредбама чланова 9 став 2, 15 став 2 тачка 2 и члана 49 став 1 и 2 Закона о електричној енергији, што је у овом случају заинтересовано лице које има дозволу број 01-351-9/19/P-131-304 од 26.12.2019. године за обављање наведене дјелатности. Осим тога, тужилац и не наводи о којем овлашћеном лицу је ријеч, при чему се грађевински и инсталациони радови, те постављање бројила не сматрају обављањем електроенергетске дјелатности.

Правилно је оцијењен неоснованим приговор тужиоца на начин обрачуна накнаде за неовлашћену потрошњу електричне енергије, јер је иста сходно одредбама члана 86 став 1 Закона о електричној енергији обрачуната на начин прописан одредбама чланова 91 и 92 Општих услова. Такође је правилно утврђен и једногодишњи рок за обрачун исте, сходно одредби члана 90 став 2 и 3 Општих услова с обзиром да није утврђено када су на мјерном мјесту почињене неовлашћене радње. Везано за одговорност и евентуални пропуст трећег лица овај суд налази да исти немају утицаја на ослобађање од имовинске одговорности тужиоца као крајњег купца електричне енергије, односно од обавезе

плаћања неовлашћено преузете електричне енергије јер према одредби члана 86 став 2 Закона о електричној енергији крајњи купац или лице чије су инсталације и уређаји прикључени на мрежу без електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу има обавезу да плати опреатеру дистрибутивног система обрачунати износ неовлашћено преузете електричне енергије, независно од кривице за предузимање неовлашћених радњи на мјерном мјесту и прикључку. Сходно наведеном, без утицаја су и наводи о бројности мјерних мјеста на којима је тужилац регистрован као крајњи купац.

Код таквог стања ствари по оцјени овог суда у побијаној пресуди није остварен ниједан разлог њене незаконитости предвиђен у одредбама члана 35 став 2 ЗУС па се захтјев тужиоца одбија а на основу члана 40 став 1 истог закона.

Одбијање захтјева за накнаду трошкова спора из става 2 изреке пресуде се заснива на одредби члана 49 а) ЗУС, којом је прописано да странка која изгуби спор је дужна да противној странци надокнади трошкове спора. Како је захтјев тужиоца одбијен као неоснован, то није било основа да му се одреде трошкови које је поводом истог имао.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић